

52ste vergadering

Dinsdag 21 februari 2006

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 141 leden, te weten:

Van Aartsen, Aasted Madsen-van Stiphout, Albayrak, Algra, Aptroot, Arib, Van As, Azough, Van Baalen, Bakker, Balemans, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Bos, Van den Brink, Brinkel, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Van Dijk, Dijksma, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duyvendak, Eerdmans, Van Egerschot, Eijnsink, Eski, Ferrier, Van Fessem, Fierens, Van Gent, Gerkens, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hirsi Ali, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Irrgang, Jager, Joldersma, Jonker, Jungbluth, Kalsbeek, Kant, Karimi, Knops, Koopmans, Kortenhorst, Koşer Kaya, Kraneveldt, De Krom, Kruijsen, Van der Laan, Lambrechts, Lazrak, Leerdam, Lenards, Van Lith, Luchtenveld, Marijnissen, Mastwijk, Meijer, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Nijs, Noorman-den Uyl, Van Oerle-van der Horst, Omtzigt, Oplaat, Örgü, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Roefs, Rouvoet, Samsom, Van der Sande, Van Schijndel, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Varela, Van Velzen, Vendrik, Verburg, Verdaas, Vergeer, Verhagen, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Vos, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weisglas, Wilders, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heer Remkes, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Zalm, vice-minister-president, minister van Financiën, mevrouw Dekker, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de heer Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer Pechtold, minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, en de heer Van Hoof, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Atsma, wegens bezigheden elders;

Duivesteijn, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Koomen, wegens verblijf buitenslands, de gehele week;

Van Dijken en Verbeet, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Vendrik aan de minister van Financiën **over zijn uitspraken over de ozb.**

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik begin met een citaat: "Doordat Zalm zijn fout zo snel heeft toegegeven, kan de oppositie er niet mee aan de haal gaan." Aldus Mark Rutte, fulltime campagneleider van de VVD, vanochtend op de televisie. Het is GroenLinks duidelijk. Je maakt als minister niet excuses omdat je fout zat en het aanzien van de politiek hebt geschaad, maar omdat jouw partij klappen oploopt in de lopende campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Op basis van foute gegevens heeft minister Zalm 62 gemeenten in Nederland zwartgemaakt en honderdduizenden burgers in verwarring gebracht. Moeten zij nu wel of niet betalen? Want Zalm zegt dat het niet hoeft. Het is terecht dat deze minister zijn fouten snel heeft erkend. Maar minister Zalm lijkt het ook eigenlijk erger te vinden dat hij zich baseerde op foute gegevens dan dat bij burgers opriep geen gemeentelijke belasting te betalen.

Zou de minister als de cijfers wel correct waren geweest gisteren ook zo diep door het stof zijn gegaan? Had hij dan ook overwogen om af te treden?

Een oproep tot het weigeren van betalen van belastingen, en nog wel van 's lands grootste belasting-

Vendrik

inner, de minister van Financiën, tevens vice-premier, vindt GroenLinks het toppunt van onbehoorlijk bestuur. Een minister die oproept tot een belastingstaking, tot overtreding van de wet, dat kan niet. De minister van Financiën zei gisteren dat hij dat beter niet had kunnen doen. "Een ongelukkige uitspraak", schrijft hij vanochtend. Ongelukkig? Het was gewoon fout.

Ik vraag daarom deze minister om zijn oproep tot een belastingstaking ondubbelzinnig te veroordelen en in deze zaal volledig in te trekken. Deze oproep moet wat GroenLinks betreft van tafel, voor eens en voor altijd. Zegt de minister van Financiën mij dat na?

Ook gisteravond kon de minister het toch even niet nalaten om direct na zijn excuses, te zien op Nova, een goedkoop en populistisch nummertje over lokale belastingen te maken. Gaan wij dit nu vaker meemaken? VVD-ministers die hun werk verzaken en meedoen aan dirty campaigning van de VVD? Of geeft hij ons als minister en vice-premier, de leider van de VVD in dit kabinet, de garantie dat alle VVD-bewindslieden het ministerschap de komende weken niet gaan misbruiken voor een verkiezingsstunt?

De minister heeft gisteren zijn excuses gemaakt aan de gemeenten, maar maakt hij dan ook zijn excuses aan die honderdduizenden burgers die hij op het verkeerde been heeft gezet?

□

Minister **Zalm**: Voorzitter. Ik dank de Kamer dat ik hier ook mag komen, na wat ik gisteren al in het openbaar heb gezegd. Ik ben zeer begaan met lokale lasten en in het bijzonder met de ozb van burgers. De vrees bestond dat bij het afschaffen van het gebruikersdeel ozb gemeenten eigenaren dan wel bedrijfsgebouwen zwaar zouden belasten. Daarom is in de wet ook voorzien in een maximering. Toen mij gewerd dat er wel zestig of zeventig gemeenten die wet zouden hebben overtreden, heb ik daarop gereageerd, op een manier die – zoals ik al heb erkend – beter anders had gekund. Met name de suggestie dat vele tientallen gemeenten hun tarieven buiten de grenzen van de wet zouden hebben verhoogd, bleek bij nadere bestudering van het cijfermateriaal niet juist te zijn geweest. Ik heb ook al aangegeven dat ik beter had kunnen zeggen dat burgers bezwaar moeten maken als een gemeente een aanslag buiten de grenzen van de wet oplegt, omdat zo'n aanslag niet rechtsgeldig is. Dergelijke aanslagen hebben geen rechtswerking, tenzij de provincie vooraf toestemming heeft gegeven voor een buitenwettelijk tarief. Ook dit heb ik in de brief van vanmorgen verwoord.

Ik roep niet op tot belastingstaking, wel roep ik de gemeenten op om ervoor te zorgen dat hun tarievenpolitiek binnen de wet blijft. Ik moet zeggen dat de brief van Binnenlandse Zaken wat zorgvuldiger is geformuleerd dan mijn uitlatingen in Buitenhof, want in die brief worden gemeenten gewezen op de mogelijkheid dat zij het maximale tarief hebben overschreden. Er staat ook netjes bij: "Indien mijn informatie correct is, wijs ik u op het volgende." Mijn collega van Binnenlandse Zaken heeft zich dus zorgvuldiger uitgelaten dan ik en ik neem hiervoor de verantwoordelijkheid.

Dit neemt overigens niet weg dat de lokale lasten wel een belangrijk politiek thema vormen, ook in het verkiezingsprogramma van de VVD en bij de onderhandelingen voor de kabinetsformatie. Ik vind het dan ook

absoluut geen schande dat ook de minister van Financiën op bijeenkomsten in politieke cafés en dergelijke zich op dit vlak uit. Bewindslieden, die verbonden zijn aan een politieke partij, behoeven zich niet buiten iedere activiteit bij een verkiezingscampagne te houden. Onder Paars I en Paars II en onder alle daaraan voorafgaande kabinetten zijn ook ministers steeds actief geweest in campagnes. Ik kan geen voorbeeld geven van een keer dat GroenLinks in het kabinet zat, want dat heeft zich niet voorgedaan, maar ik meen dat de EVP wel ooit in een kabinet vertegenwoordigd was. Hoe dan ook, het is een normaal verschijnsel, al moet je wel goed op je woorden letten en niet, zoals ik, uit de bocht vliegen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter, de minister heeft zondag jl. wel degelijk opgeroepen tot een belastingstaking van Nederlandse burgers in 62 gemeenten. Die ozb-aanslag kan, zo zei hij, de prullenbak in. Ik wil dat de minister nu, in deze Kamer, deze oproep tot een belastingstaking veroordeelt. Een minister, maar zeker een minister die vice-premier is, behoort burgers nooit ofte nimmer op te roepen tot een belastingstaking. Ik vraag hem dan ook, deze oproep in te trekken.

Minister **Zalm**: Ik heb niet opgeroepen tot een belastingstaking, ik heb erop gewezen dat een aanslag die door een gemeente buiten de wet om wordt opgelegd, niet geïnd kan worden omdat die niet rechtsgeldig is. Daarom zou je zo'n aanslag ook niet behoeven te betalen. Het is beter, zo zeg ik nu ook, dat een burger bezwaar en beroep aantekent ingeval een gemeente de wet te buiten gaat. Ik moet zeggen dat ik, als wij straks met de VNG, COELO en zo nodig ook het IPO een echte lijst kunnen opstellen van gemeenten die zonder voorafgaande toestemming van de provincie een bovenwettelijke tariefstijging hebben bepaald, verwacht dat die gemeenten hun verordening zullen aanpassen, omdat zij zich zullen realiseren dat zij met niet rechtsgeldige aanslagen uiteindelijk niets zullen kunnen incasseren, al dan niet door tussenkomst van de rechter.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter, ik constateer dat de minister het inderdaad erger vindt dat zijn lijstje niet klopte, dat hij zijn cijfers niet op orde had, dan dat uitgerekend hij heeft opgeroepen tot een belastingstaking van de burgers in 62 gemeenten waar het ozb-tarief niet zou kloppen. Ik herhaal mijn vraag: neemt de minister volledig en compleet afstand van deze uitspraak? Ik herhaal het nog maar, een minister van Financiën behoort een dergelijke uitspraak nooit te doen. Of een belastingaanslag nu klopt of niet, een minister van Financiën, 's lands grootste belastinginner, behoort zo'n uitspraak niet te doen.

Minister **Zalm**: De heer Vendrik heeft er blijkbaar geen enkel bezwaar tegen dat gemeenten de wet overtreden en niet rechtsgeldige besluiten nemen. Dat vind ik nu bezwaarlijk. Burgers moeten erop kunnen rekenen dat een aanslag rechtsgeldig is, dat het tarief onder het wettelijk maximum blijft.

Voorzitter. Ik wil niet oproepen tot een belastingstaking. Ik roep de burgers wel op om bezwaar aan te tekenen als zij wonen in een gemeente die definitief verhogingen vaststelt die niet zijn toegestaan. Die gemeenten zullen echter voordat het zover is ongetwij-

Zalm

feld hun belastingverordening aanpassen, omdat gemeenten die zich niet aan de wet houden en onrechtmatige belastingbesluiten nemen uiteindelijk geen belasting zullen innen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Zondag heeft de minister wel degelijk opgeroepen tot een belastingstaking. Mocht het zo zijn dat gemeenten de kaders van hun wettelijke bevoegdheid tot het heffen van belastingen overschrijden, dan is het aan deze minister en aan de minister van Binnenlandse Zaken om corrigerend op te treden, maar dat is iets gans anders dan burgers in dit land in verwarring te brengen en om ze op te roepen om belastingen niet te betalen omdat die mogelijk niet rechtsgeldig zijn. Ik herhaal: een minister van Financiën behoort zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen, maar nooit, maar dan ook helemaal nooit burgers in dit land op te roepen tot een belastingstaking. Waarom is het voor deze minister zo moeilijk om toe te geven dat hij ook op dit punt gewoon fout was?

Minister **Zalm**: Dat heb ik in mijn brief schreven, maar wij moeten alles niet te gemakkelijk maken. Ik wijs erop dat de minister van Binnenlandse Zaken zijn verantwoordelijkheid heeft genomen en dat hij alle gemeenten die mogelijk grotere verhogingen hebben laten gelden dan wettelijk was toegestaan, heeft aangeschreven. Hij heeft ze gewaarschuwd en gezegd: pas eventueel de verordening aan. Ik vind daarom dat door het kabinet tegenover de betrokken gemeenten wel degelijk goed is opgetreden. Uiteindelijk moeten de burgers alleen maar aanslagen krijgen die rechtsgeldig zijn. De gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om zich aan de wet te houden.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Sluit u dan uit dat in de komende jaren er ooit een minister van Financiën zal zijn die oproept tot het weigeren van het betalen van belasting, omdat er onduidelijkheid is over de rechtsgeldigheid van de aanslag?

Voorzitter. Mijn volgende vraag stel ik aan de heer Van Aartsen. Wij zien hem regelmatig optreden in de VVD-campagne. Hij neemt daarbij graag mensen van andere partijen de maat, maar in deze kwestie hebben wij hem nog niet gehoord. Wat is zijn politiek oordeel over de oproep van de minister van Financiën tot een belastingstaking?

Minister **Zalm**: Ik kan natuurlijk niets uitsluiten als het om al mijn ambtsopvolgers gaat. Misschien zullen zij ook wel eens een fout maken. Ik ben in ieder geval voornemens om in het geval er onduidelijkheid is niet op te roepen tot het niet betalen van belasting. Wat dat betreft ben ik te kort door de bocht gegaan. Als volstrekt duidelijk is dat een gemeente een niet rechtsgeldig besluit neemt, kun je tegen de burgers zeggen: je hoeft niet te betalen, want het besluit is niet rechtsgeldig. Beter is het natuurlijk dat gemeenten die erachter komen dat zij een niet rechtsgeldig besluit nemen, onmiddellijk hun belastingverordening aanpassen, opdat die weer wel rechtsgeldig is. Dan kan er weer regulier belasting worden opgelegd en geïnd.

De heer **Van Aartsen** (VVD): Voorzitter. De minister van Financiën heeft vanochtend in zijn brief, maar ook met datgene wat hij zojuist heeft gezegd, duidelijk gemaakt

dat hij niet heeft opgeroepen tot een belastingstaking. De heer Vendrik probeert iedere keer de minister die woorden in de mond te leggen en ik begrijp ook wel waarom hij dat doet. Onze fractie heeft zeer veel waardering voor de wijze waarop de minister van Financiën gisteren heeft gezegd: dit had ik beter niet kunnen doen. Ik vind dat een manier van optreden die ons, dat wil zeggen: het politieke bedrijf, siert. De minister van Financiën is ons met het goede voorbeeld voorgegaan.

De heer **Irrgang** (SP): Voorzitter. Voor ons staat niet alleen de campagnemedewerker van de VVD, maar ook de vice-premier van ons land. Hij stelde eerder dat na het zuur het zoet komt. Veel Nederlanders hebben de afgelopen weken hun loonstrookje gezien en gemerkt dat er in de praktijk behoorlijke tegenvallers zijn. Mijn vraag aan de minister is daarom: wat blijft er over van zijn geloofwaardigheid in het licht van datgene wat er dit weekend is gebeurd? Uiteindelijk blijven slechts één of twee gemeenten over van een lijst van 62 gemeenten.

Minister **Zalm**: Er wordt nu gesproken over zuur en zoet. Ik wilde juist dat datgene wat wij voor de burgers wilden doen, namelijk het gebruikersdeel van de ozb afschaffen, niet door gemeenten op een andere manier op de burgers zou worden verhaald. Dit idee gaf mij inspiratie. Je zou ook kunnen zeggen: ik had te veel inspiratie bij mijn inspanningen om ervoor te zorgen dat de burger in bescherming wordt genomen tegenover gemeenten die compensatie krijgen van het Rijk voor de afschaffing van het gebruikersdeel van de ozb en die de lasten voor de burger verzwaren. Nogmaals, dit gaf mij inspiratie en wat dat betreft ben ik geheel consistent.

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. Ik zou bijna zeggen: de pot verwijt de ketel. De heer Vendrik verweet de minister van Financiën zojuist dat hij burgers oproept tot burgerlijke ongehoorzaamheid, maar ik heb dingen meegemaakt waardoor GroenLinks volgens mij mede kampioen is op dat punt.

Vanaf 2002 is de LPF in deze Kamer bezig met het feit dat gemeenten die hun begroting niet sluitend kunnen krijgen, de lokale lasten ten nadele van de burgers als sluitpost gebruiken. Ik ben blij dat de minister van Financiën deze zaak aan de orde heeft gesteld. Er is echter nog iets wat mij in hoge mate verbaast. Op 20 december heeft zijn partijgenoot, minister Remkes, in een discussie hier gezegd dat zestien gemeenten ontheffing aan de provincie hadden gevraagd en dat vijf gemeenten in strijd hadden gehandeld met de wet. Het moet de minister toch bekend zijn dat, als er raadsbesluiten worden genomen die in strijd zijn met de wet, het dan aan de voorzitter van de gemeenteraad, de burgemeester, is om die besluiten ter vernietiging aan de Kroon voor te dragen.

Minister **Zalm**: Het IPO zegt nu dat zeven gemeenten in strijd met de wet hun tarieven hebben verhoogd. Voordat ik hier verdere uitspraken over doe, wil ik dat heel goed uitzoeken. Wij gaan die exercitie nu echt goed doen opdat hier geen enkele onduidelijkheid over blijft bestaan. Wat mij betreft, doen wij dat samen met de VNG. Ik ben geen jurist, maar ik heb begrepen dat er besluiten zijn die voor vernietiging in aanmerking komen, maar ook dat er besluiten zijn die gewoon niet rechtsgel-

Zalm

dig zijn en die dus niet voor vernietiging voorgedragen kunnen worden. Ik zeg evenwel graag toe dat ik mijn collega zal vragen om precies aan te geven wat het verschil is tussen een besluit dat voor vernietiging in aanmerking komt, en een besluit dat gewoon niet rechtsgeldig is en dus geen werking kan hebben.

De heer **Bakker** (D66): Toen ik de minister zondag in Buitenhof zag, had ik wel begrip voor wat hij zei. Je kunt nu zeggen dat het misschien een beetje gewaagd of een tikkeltje te wild was, maar het was wel een manier om iets aan de orde te stellen wat niet van vandaag of gisteren is. Sommige gemeenten baren ons al jaren grote zorgen vanwege de grote lastenstijgingen waarmee zij hun burgers confronteren. Wij moeten dit nu niet wegpoetsen omdat achteraf, een dag later, de cijfers niet blijken te kloppen. Toen die cijfers niet bleken te kloppen, heeft de minister als eerste heel snel zijn excuses aangeboden en aangegeven dat hij dit niet op deze manier had moeten zeggen. Wat mij betreft, is de zaak daarmee gesloten en moeten wij gewoon weer aan het werk gaan.

De **voorzitter**: Ik heb geen vraag gehoord, maar ik weet niet of de minister wil reageren.

Minister **Zalm**: Hartelijk dank!

De heer **Slob** (ChristenUnie): Voorzitter. Minister Zalm wil burgers beschermen tegen te hoge lasten. Dat doel is op zichzelf sympathiek, maar de wijze waarop hij daar inhoud aan gaf, vindt mijn fractie ondoordacht, onverantwoord en ook schadelijk voor het vertrouwen van burgers in de politiek. Mijn vraag aan de minister is dan ook hoe hij dat vertrouwen weer wil herstellen. Daar zijn mogelijkheden toe waar hij wel over gaat. Hij kan bijvoorbeeld iets doen aan het huurwaardeforfait, een belasting met een juridisch dubieuze grondslag omdat het woningbezit daarbij als een bron van inkomen wordt gezien. Wij zouden het ook kunnen hebben over energiecompensatie. De vraag is dus wat de minister, als lagere belastingen echt een doel voor hem zijn, gaat doen om daar concreet inhoud aan te geven op een punt waar hij als minister zelf ook iets over te zeggen heeft.

Minister **Zalm**: Het is gewoon het beste dat ik in de toekomst geen uitglidders meer maak als minister. Ik denk echter niet dat wij de belastingpolitiek moeten gebruiken om het vertrouwen in een minister te herstellen. Dergelijke zaken moeten wij op hun eigen merites beoordelen. In de Voorjaarsnota en in de begroting voor 2007 zullen wij de nodige aandacht besteden aan de lastenkant. Wat het onderhavige onderwerp betreft, hoop ik dat wij snel met een definitieve lijst kunnen komen van gemeenten die met hun belastingverordening buiten de wet zijn gegaan, opdat zij de gelegenheid krijgen om die verordening aan te passen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Voorzitter. Ook in mijn fractie zijn de gemoederen nogal hoog opgelopen toen 62 gemeenten aan de paal werden geslagen. Sommigen binnen mijn fractie vroegen zich, toen de minister opriep tot het niet betalen van belasting, af wie nu een aspirine moest nemen, de minister of de fractieleden. De minister heeft grootmoedig het boetekleed aangetrokken, wat hem siert. Daarmee is voor

mijn fractie de zaak afgedaan. Laten wij weer aan het werk gaan!

Minister **Zalm**: Opnieuw hartelijk dank!

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Deze minister maakt zich net als mijn fractie zorgen over de lastenstijgingen die de burgers voor de kiezen krijgen. Maar ik vind dat bij deze minister toch niet geheel geloofwaardig. Immers, de ozb is één vorm van lastenverzwaring voor mensen, maar dit kabinet heeft er meerdere in petto gehad voor de burgers van dit land. Deze minister heeft die burgers beloofd dat na het zuur het zoet komt en dat mensen er niet op achteruit zullen gaan. Die belofte kan de minister echter niet waarmaken, wat zijn verhaal over de ozb niet erg geloofwaardig maakt. Misschien wil hij daarop ingaan.

Als de minister zich zo'n zorgen maakt over de lasten en de koopkracht van de burgers, is hij dan ook bereid op andere punten – ik noem als voorbeeld de invoering van het nieuwe zorgstelsel – mensen te compenseren om zijn beloften waar te maken? Een leuke suggestie: de minister roept de mensen op hun belasting vooral niet te betalen totdat de belofte dat mensen er niet op achteruit gaan is ingelost.

Minister **Zalm**: Ik zie dit als een poging tot herhaling van de algemene politieke en financiële beschouwingen. Wij moeten voorkomen dat, waar met rijksfinanciering de mogelijkheid is ontstaan om het gebruikersdeel van de ozb af te schaffen, zodat huurders geen ozb-aanslagen meer krijgen, langs andere weg weer een stijging van de kosten voor burgers plaatsvindt. De begroting voor 2006 voorziet inmiddels in een lastenverlaging van zo'n 3 mld., wat qua omvang ongeveer vergelijkbaar is met 2001. Vanuit de begroting wordt behoorlijke koopkracht-ondersteuning verleend, zowel via de lastenkant als via de uitgavenkant. Het kabinet heeft geen individuele koopkrachtgarantie voor alle 16 miljoen Nederlanders gegeven.

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de minister voor zijn ruitelijke excuses, gisterenavond al luid uiteengezet. Ik denk dat dat het verstandigst was. Maar als de minister vaststelt dat gemeenten de wet overtreden, heeft hij er dan over nagedacht om zelf iets te doen? Heeft hij overwogen om besluiten voor vernietiging bij de Kroon voor te dragen en heeft hij daarover met de minister van BZK overlegd? Wij vinden namelijk dat de minister moet optreden en de burgers niet in een onzekere positie moet brengen. Zij overtreden dan de wet en krijgen dan weer de deurwaarder aan hun deur. Wij hebben de minister toch ingehuurd om zo nodig ferm in te grijpen? Speak softly and carry a big stick, zegt de minister altijd.

Minister **Zalm**: Met die aanmoediging kan ik veel, met name met die big stick. Het kabinet heeft actie ondernomen: vrijdag is een brief uitgegaan naar al die gemeenten waarover twijfel bestond of zij wel rechtsgeldige besluiten hebben genomen. Ik verwijs naar het antwoord dat ik heb gegeven op een vraag van de heer Van As: er schijnt een verschil te zijn tussen besluiten die voor vernietiging in aanmerking komen en besluiten die gewoon geen werking kunnen hebben. Naar mij is uiteengezet, onder andere door de minister van BZK, is

Zalm

dit een type besluit dat gewoon niet rechtsgeldig in werking kan treden en niet voor vernietiging in aanmerking komt. Daarom is gekozen voor een brief aan alle betrokken gemeenten, om deze te waarschuwen dat hun tarieven mogelijk in strijd met de wet en daarmee niet rechtsgeldig zijn, zodat daarmee geen enkele belasting kan worden opgehaald.

Vragen van het lid Heemskerk aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **de hoge ziektekostenpremies in 2007**.

□

De heer **Heemskerk** (PvdA): Voorzitter. Er was deze week niet alleen veel onrust over de ozb-tarieven, maar vooral ook over de ziektekostenpremies. Wat betreft 2006 hadden de verzekeraars eerder gezegd dat die premies wellicht € 1300 per jaar zouden bedragen en niet de € 1100 waarvan eerder werd uitgegaan. Uiteindelijk zijn de premies op ongeveer € 1000 per jaar uitgekomen. Overigens betekent dit wel, dat heel veel mensen veel meer premie gaan betalen. Maar over 2006 zijn de premies lager dan verwacht, en dat is mooi. Vooral voor de mensen met de hoogste inkomens is dat mooi, want die gaan er netto op vooruit. De mensen met de lagere inkomens schieten helemaal niets op met die lagere premie, want zij krijgen binnenkort een korting op de zorgtoeslag.

Naar verluidt heeft het Centraal Planbureau voor 2007 een premiestijging voorspeld van 10% ofwel € 100. Ook de zorgverzekeraars zeggen dat het niet houdbaar is om te stunten met die lage premies. In Zwitserland hebben wij dat ook gezien. Daar kwam een nieuw stelsel en waren er het eerste jaar lage premies. Daarna gingen de premies omhoog. De PvdA heeft een grote enquête gehouden over het zorgstelsel. De mensen op straat hebben het haarfijn door; zij zeiden: let maar op, dit jaar zijn er wellicht iets lagere premies, maar volgend jaar zijn wij echt de klos. In De Telegraaf wuift de minister het risico van een hogere premie weg.

Er zijn eigenlijk maar twee oorzaken voor die lagere premie in 2006. De eerste is een bruidschat: zorgverzekeraars hebben honderden miljoenen euro's aan reserves die vrijgefallen zijn. Die kunnen zij inzetten om te stunten en om reclamespotjes van 80 mln. per jaar te betalen. De tweede oorzaak is dat het een loterij zonder nieten is voor de zorgverzekeraars: als zij meer dan € 35 verlies hebben op hun verzekerden, krijgen zij dat bedrag vrijwel volledig terug. Mijn vraag aan de minister is dan ook de volgende. Deze cadeautjes die de verzekeraars in 2006 krijgen, krijgen zij toch in 2007 niet nog een keer? Als dat inderdaad niet het geval is, dan zullen die premies helaas wel omhoog moeten. En als de premies dit jaar 10% te laag waren, moeten ze volgend jaar misschien wel 20% omhoog om het goed te maken.

Verder heeft de minister in de krant gereageerd op de ramingen van het CPB die weer afkomstig zijn van het Centraal Economisch Plan. Kan de minister de Kamer via een brief informeren over die cijfers? Als hij een reactie op de cijfers geeft in De Telegraaf, moet hij die de Kamer toch ook kunnen leveren. Ik vraag dat met name omdat in het CEP alle echte koopkrachtplaatjes staan. De minister verschuilt zich steeds achter mogelijke compensatiemaatregelen wat betreft de stroppenpot

voor ambtenaren, oud-ambtenaren en gepensioneerden omdat dit CEP er nog niet is. Dus nogmaals, kan de Kamer die stukken krijgen, zodat er snel een fatsoenlijk koopkrachtdebat over gehouden kan worden?

□

Minister **Hoogervorst**: Voorzitter. De Kamer krijgt het CEP als dat er is. Dan zal het kabinet ook nadere inzichten geven in de koopkrachtsituatie van dat moment. Die cijfers bewegen nog, en het is nu nog niet het moment om daarover te debatteren.

Het CPB heeft inderdaad een vooruitzicht gegeven, in voorlopige cijfers, van een premiestijging tot € 1160. Als de premie in 2006 conform CPB-raming op € 1106 was uitgekomen, had niemand een stijging volgend jaar tot € 1160 vreemd gevonden, want dat zou dan een stijging zijn van zo'n 5%. Wij zullen zien hoe dit zich ontwikkelt. De voorspelde stijging lijkt dus eigenlijk forsder dan die is, door de meevaller die er in 2006 is geweest. Het is nu februari en pas in december zullen de premies over 2007 worden vastgesteld. Dan zullen wij weer zien hoeveel het wordt. Ik heb in mijn driejarig bestaan als minister van Volksgezondheid hier al zo'n zes keer gestaan om uit te leggen hoe ramingen in elkaar zitten en hoe die altijd weer anders uitpakken; dit keer zal het niet anders zijn. Vorige keer is de uiteindelijk vastgestelde premie meer dan € 60 lager uitgekomen dan het CPB had voorspeld. Verzekeraars verzekeren mij dat dit echt niet komt doordat zij massief interen op reserves, maar dat dit voornamelijk komt door concurrentie. Ook volgend jaar zal de concurrentie tussen verzekeraars weer zeer intens zijn. Nederlanders kennen inmiddels de macht van het switchen, van het stemmen met de voeten, en zij zullen die macht nooit meer uit handen geven. Ik weet dat verzekeraars heel druk bezig zijn om de kosten te drukken, precies zoals wij met dit stelsel hebben beoogd. De kosten van de eigen administratieve processen worden verminderd en er wordt scherp gecontracteerd met de ziekenhuizen. Dat gaat allemaal in de loop van dit jaar gebeuren en dan zullen wij aan het eind van het jaar zien hoe hoog de premie is.

Kortom, het is nog veel te vroeg om nu een soort definitieve premieraming te doen, en dat zal het CPB als eerste erkennen. Het is nu februari. In december zullen wij dat zien. Wat ik kan vaststellen, is dat mensen de afgelopen zes maanden keer op keer onnodig bang zijn gemaakt over alles wat er mis zou kunnen gaan bij de zorgverzekering, zoals premies van € 1300 die uiteindelijk € 1000 zijn geworden. Er zou een administratieve chaos ontstaan, maar dat is niet gebeurd. Het zou onmogelijk zijn voor de mensen om te kiezen, maar 25% van de mensen heeft gekozen; de grootste volksverhuizing sinds de tijd van de Kaninefaten. Anders dan de verwachtingen die door anderen zijn geschapen, is dat allemaal gewoon opgetreden. Ik heb er het volste vertrouwen in dat wij geen chaotische toestanden zullen krijgen.

Ook als de premies zouden stijgen, is er de inkomensbescherming van de zorgtoeslag. De CPB-ramingen geven in eerste instantie aan dat zelfs bij een premiestijging de gemiddelde koopkracht van de mensen, vooral met een lager inkomen, zal stijgen.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Zijn die ramingen nu wel of niet bekend? De minister zegt dat het dit jaar € 1000 is en dat het volgend jaar € 1100 wordt. Hij zegt dus tegen